

Eesmärk — olla iseseisev

Veiko Paimla on Turba keskkooli abiturient. Täiesti tavaline keskkoolilõpetaja, siin aga siiski üsna haruldane, sest peale Veiko saab Turbas tänavu keskkooli lõputunnistuse veel vaid üks noor- mees. Kuhu siis poisid on kadu- nud?

«Kui mina veel kaheksandas klassis õppisin, oli meil poisse viieteistkümne ringis. Kuid noor inimene tahab ikka keegi olla ning kui õpetajad seda ei arves- tanud, tekkis sageli konflikt ja mitmed poisid läksid mõnda kut- sekooli. Võib-olla on see minu iseloomu eripära, et oskan mõ- nes kohas leebem olla, aga ma ei ole kunagi õpetajatega konf- likti sattunud.

Eks iseseisvust on meil seetõ- tu, et eneseteostus on väheeks jäänud, üsna napilt. Kui nüüd juba hakatakse õpilast võtma kui

inimest, siis mind on kasvatatud liinis: mina olen õpetaja, sina õpilane. Aga tegelikult ei ole mina küll õpetajale kunagi alt üles vaadanud. Olen tihti sattu- nud hoopis õpilase-õpetaja va- hendajaks. Ei ütleks, et mingist auahnusest, aga mulle see meel- dib. Armastan lihtsalt suhelda. Ka vaielda ning probleemidesse langeda. Kui kuulen kuskil, et keegi vaidleb, siis proovin ikka ühineda. Selleks, et midagi uut kuulda.

Kavatsesin ka ise pärast 8. klassi lõpetamist kutsekooli min- na, mõõblitiseriks õppima. Aga üks õpetaja tegi ettepaneku, et siin keskkooli lõpetaksin ning siis TPedI-see astuksin. Nüüd on see plaan juba kolm aastat säili- nud ja suvel tahangi tööõpetuse erialale proovima minna. Turba kooli tulen aga tagasi, sest siit saan kaasa ka suunamiskirja.»

«Üheteistkümnesse kooliaas- tasse mahub palju.»

«Olen selle kooli viimane kom- somolisekretär. Pärast mind ke- dagi ei valitud, sest komsomoli- komitee kaotasime ära ja moo- dustasime hoopis omavalitsuse. Mingeid erilisi mälestusi komsomolijast ei ole, töö käis rohkem paberil. Omavalitsuse loomisega muutus juba kasvõi see, et enam ei nimetata ettevõtmisi komsomolüritusteks, vaid liht- salt kooliüritused.

Kool on meil väike, klassid samuti. Endine vaimuelu hakkab seetõttu soikuma. Aastat paar- kolm tagasi, kui väljaspool koo- li midagi ei toimunud, oligi kool ainuke võimalus, kus end mingil määral teostada sai. Praegu aga paraku tundub, et ürituste or- ganiseerimisega ei tasugi pingu- tada, sest neile tuleb vaid küm- mekond inimest. Kuna vanemates klassides on meil poisse kokku vaid kolmteist, tüdrukuid see- vastu üle kolmekümne, siis tant- supidusid korraldada ei saa. Koolis toimuvad seetõttu vaid traditsioonilised üritused — nää- ripidu, naistepäeva tähistamine jm., möödunud aastal tegime koguni pidžaamaballi ära. Olid veel viisaka käitumise ning va- bariietumisenädal.»

«Nagu juba öeldud, õpid «tü- rukute klassis». On see sinu jaoks raske?»

«On ju teada, et nais- ja meessoo mõtlemislaad on teatud määral erinev. Seetõttu räägime tüdrukutega poliitikast ja üldi- sest probleemidest väga harva. Aga klassiga olen rahul, omava- heline läbisaamine on hea, kõik mured püüame lahendada nalja- ga pooleks. Eks see tähelepanu hajutamine üheksale neiule nõua pingutust, aga mina ei nurise. Tüdrukutel on muidugi kehvem. Minul on ju küll, kelle ees end näidata, neidudel aga...»

«Kuidas sulle tundub, kas õpi- takse ikka veel hinnete pärast?»

«Minu arvates ei õpita enam ei hinnete ega teadmiste pärast. Võib-olla vanemate klasside õpi- lased juba stiski veidi mõtleavad sellele, et elus on tarvis midagi

tegema hakata. Aina reaalse- maks muutub see, et meilegi varsti tööpuudus jõuab. Seetõttu tasapisi juba tulevikule mõel- dakse.

Aga laisemaks oleme tegeli- kult küll läinud. Varem veeti klassist klassi ka kõige viletsa- maid, nüüd seda enam ei tehta. Kui rohkem nõuti, oli ikka väi- ke pinget peal, nüüd, kus õpetajate poolt enam niipalju ei nõu- ta, õppida ei viitsitagi.»

«Väikesel koolil on suure ees mitmeid eeliseid.»

«Tulin Tallinna 24. keskkoolist ligi neljakümne õpilasega klassist Turbasse kolmandasse klassi. Siis oli meid klassis vaid 18. Õpetajate küsimise tihedus on siin palju suurem ja see on tegeli- kult väga hea. Kui suures klas- sis võib päevi mööduda, ilma et õpetaja sind üldse tähele pa- neks, siis meil võidakse ühes aines mitmel päeval järjest kü- sida. Päevagi aga ei möödu nii, et üheski õppeaines vastata ei tule.

Väikeses koolis ei ole ka seda muret, et ühel päeval näed mõnd kooliõde, kellega tegeli- kult juba tükk aega ühes koolis käidud, esimest korda. Kõiki tunnen siin nägupidi, vanemate klasside õpilasi ka nimepidi.»

«Kuid väikesel koolil on ju omad probleemidki.»

«Väike kool, väikesed võima- lused. Iseenda teostusvõimalusi on siin vähe. Selliseid huviala- ringe, milles näiteks mina osa- leda saaksin, peaaegu ei ole. Paljudeks asjadeks, millega tegel- da tahaks, ei ole siin lihtsalt võimalust ning sellega tuleb leppida. Õpetajad ütlevad küll, et tegele üksi, võta end kätte ja spordi. Olen isegi mitmel korral alustanud, aga kõige rohkem

nädal või kaks pean vastu. Mo- tospordiga veel tegelen. Aga... Harrastasin näiteks kardisõitu. Kuid kõik mis liigub, laguneb ning lagunemine nõuab raha. Ja kui vanemate rahakott ei ole nii suur, et poeg sellest aina punaseid rahatähti välja venita- da saaks ning kui ka kuskilt mujalt finantsilist tuge loota ei ole, tuleb pooleli jätta. Paljud asjad takerduvadki siin just raha- taha, meie üleüldise vaesuse taha.»

«Turba on sinu kodukoht, siin- sed probleemid sinu silmade läbi nähtuna?»

«Siinset elu vaadates torkab silma massiline alkoholi pruuki- mine. Noored pered ei püsi siin, nad ei jää sovhoosti, sest ei ole midagi, mis hoiaks. Direktor räägib kevaditi lõpuaktusel küll, et kui ametid käes, tulge ikka koju tagasi, olge kodukoha pat- rioodid. Aga mis hoiab siin kinni ka suurima kodukoha patrioo- di?

Kuna Turbas noortel prakti- liselt midagi teha ei ole, siis käiakse õhtuti süstemaatiliselt rongi vastas. Igal õhtul ollakse jaamas ning vaadatakse, kes tu- leb, kes läheb. Jaam on justkui kogunemispunkt, kus lihtsalt istutakse ja räägitakse juttu.»

«Ometi, kasinate tegutsemis- võimaluste kiuste tahad sa Tur- basse tagasi tulla.»

«Ma ei ole ringikolaja hinge- ga. Reisida mulle meeldib, aga ma pean ikka koju tagasi jõud- ma. Ei oska öelda miks, aga nii olen otsustanud, et Turbasse pä- rast kõrgkooli lõpetamist tagasi tulen. Võib-olla olen siin lihtsalt harjunud.»

Veiko põhimõte elus on teis- test võimalikult palju erineda. «Muidugi mitte niipalju, et vas- tuollu sattuda,» ütleb noormees ise. «Aga proovida siiski igast küljest isiksus olla.» Tundub, et seni on see tal õnnestunud.

KÜLLI KOPPELMAA

